

INGLIZ TILI O'QITISHDA O'QITUVCHI-RAHBARNING ROLI

Yusupov Botirjon Maxammadjon o'g'li

NamDU Xorijiy til va adabiyoti yo'nalishi 5-bosqich talabasi

Daminjanov Sobirjon Muhammadjanovich

NamDU Ingliz tili amaliy kursi kafedrasini mudiri

Annotatsiya: Mazkur maqola ingliz tilini o'qitish jarayonida o'qituvchi-rahbarning o'rni va ahamiyati haqida so'z yuritadi. O'qituvchi nafaqat bilimlarni yetkazuvchi, balki rahbar sifatida o'quvchilarni motivatsiya qilish, mustaqil fikrlash va til ko'nikmalarini rivojlantirishga yo'naltirishi muhim ekanligi ta'kidlanadi. Maqolada o'qituvchi-rahbar o'quv jarayonini qiziqarli va samarali qilish uchun foydalanishi mumkin bo'lgan metodlar, shuningdek, o'quvchilar bilan kommunikatsiyani yaxshilashning yo'llari keltirilgan. O'quvchilar bilan individual yondashuv, guruh ishlar texnikasi, o'quvchilarning til ko'nikmalarini samarali rivojlantirish usullari haqida batafsil ma'lumotlar berilgan.

Kalit so'zlar. Ingliz tili, o'qituvchi-rahbar, o'quv jarayoni, motivatsiya, kommunikatsiya, o'quv metodlari, til ko'nikmalari

KIRISH

Hozirgi kunda ingliz tili xalqaro til sifatida o'qituvchilar va o'quvchilar uchun muhim ahamiyat kasb etadi. Ingliz tilini o'qitish jarayonida o'qituvchi-rahbarning o'rni alohida e'tiborga loyiqdir. O'qituvchi nafaqat bilim yetkazuvchi, balki o'quvchilarni qiziqtiruvchi va motivatsiya qiluvchi shaxs sifatida ham maydonga chiqadi. Ushbu maqolada o'qituvchi-rahbarning o'quv jarayonidagi vazifalari, o'quvchilarni qo'llab-quvvatlash va ularning til o'rganish jarayonini yanada samarali qilish usullari haqida fikr yuritiladi.

O'qituvchi-rahbarning vazifalari

Ingliz tili o'qitish jarayonida o'qituvchi-rahbarning bir nechta asosiy vazifalari mavjud:

1. Bilim berish va nazorat qilish: O'qituvchi sifatida o'quvchiga yangi bilimlarni yetkazish va ularning o'zlashtirilishini muntazam nazorat qilish asosiy vazifadir. O'qituvchi-rahbar o'quvchilarning til ko'nikmalarini rivojlantirish va mustahkamlash uchun qiziqarli va samarali mashg'ulotlar tayyorlaydi.

2. Motivatsiya berish: Til o'rganish jarayonida o'quvchilarni rag'batlantirish, ularni faol ishtirok etishga jalb qilish muhim. Motivatsiya o'quvchilarning tilga bo'lgan qiziqishini oshiradi, qiyinchiliklarga qaramay davom etishga undaydi. O'qituvchi-rahbar buni o'yinlar, qiziqarli mashqlar va muhokama usullari orqali amalga oshirishi mumkin.

3. O'quvchilar bilan individual yondashuvni ta'minlash: Har bir o'quvchining qobiliyati, bilim darajasi va tilga bo'lgan munosabati har xil bo'ladi. Shuning uchun

o'qituvchi har bir o'quvchining ehtiyojlarini tushunib, individual yondashuvni qo'llaydi. Bu esa o'quvchilar bilan aloqani mustahkamlaydi va ularning til o'rganish jarayoniga ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

4. Muloqotni rivojlantirish:

Til o'rganish muloqot orqali samarali amalga oshadi.

O'qituvchi-rahbar o'quvchilarning bir-biri bilan, shuningdek, o'qituvchi bilan muloqot qilish imkoniyatini yaratadi.

Bu nafaqat til o'rgatishda, balki o'quvchilarning ijtimoiy ko'nikmalarini rivojlantirishda ham muhim ahamiyatga ega.

5. Guruhiy ishlash texnikasini rivojlantirish:

Guruhda ishlash o'quvchilarning hamkorlikda ishlash qobiliyatlarini rivojlantiradi va ular bir-biridan o'rganishga imkon yaratadi. O'qituvchi-rahbar guruhlariga ajratish, guruhiy topshiriqlar berish va ularni baholashda faol ishtirok etadi. Bu o'quvchilarning til o'rganishga bo'lgan qiziqishini oshiradi va ularni jamoaviy ishlashga o'rgatadi.

Til o'qitishda zamonaviy metodlardan foydalanish.

Bugungi kunda ingliz tilini o'qitishda zamonaviy pedagogik metodlardan foydalanish zarurati ortib bormoqda. Shu jumladan:

- Interaktiv metodlar: Mashg'ulotlarda kompyuter texnologiyalari, videolar, audio materiallar va internet resurslaridan foydalanish o'quvchilarning tilga qiziqishini oshiradi va ularni yanada faolroq bo'lishga undaydi.

- O'yinli usullar: O'yinli yondashuv o'quvchilarga til o'rganishni qiziqarli jarayon sifatida ko'rsatadi. Rolli o'yinlar, mantiqiy topishmoqlar va jamoaviy faoliyatlar orqali o'quvchilar til ko'nikmalarini yanada tezroq o'zlashtiradilar.

- Case-study (muammoli vaziyatlar):

Bu usul orqali o'quvchilar o'zaro muhokama qilish, muammolarga yechim topish va fikr almashish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Bu ularning tahliliy va muloqot ko'nikmalarini mustahkamlaydi.

Xulosa.

Ingliz tilini o'qitishda o'qituvchi-rahbarning roli nihoyatda muhimdir. O'qituvchi-rahbar sifatida ustoz nafaqat bilim yetkazuvchi, balki motivator, qo'llab-quvvatlovchi va rahbar bo'lishi lozim.

Ular o'quvchilarning til ko'nikmalarini rivojlantirish, ularning muloqot qilish qobiliyatlarini oshirish va jamoaviy ishlashga o'rgatish yo'li bilan ingliz tilini o'qitish jarayonini yanada samarali qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Brown, H. D. (2007). **Principles of Language Learning and Teaching**. Pearson Education. Ushbu kitob til o'rganish jarayonidagi asosiy tamoyillar va metodlarni tavsiflaydi.
2. Richards, J. C., & Rodgers, T. S. (2014). **Approaches and Methods in Language Teaching**. Cambridge University Press. Kitobda zamonaviy pedagogik usullar va o'qituvchi-rahbar rolini yaxshilash uchun tavsiyalar berilgan.
3. Harmer, J. (2015). **The Practice of English Language Teaching**. Longman. Harmer o'qitish metodikasi va o'qituvchining sinfdagi o'rni haqida batafsil ma'lumot beradi.
4. Ur, P. (2012). **A Course in Language Teaching: Practice and Theory**. Cambridge University Press. Ushbu kitob o'qitish amaliyoti va nazariyasi bo'yicha asosiy ma'lumotlarni o'z ichiga oladi.
5. Littlewood, W. (1981). **Communicative Language Teaching: An Introduction**.

